

תיקוני חקיקה – מועד דצמבר 2025

תקנות סדר הדין האזרחי, התשע"ט-2018

1. תקנה 10(13) – חלק ההזמנה לדין בכתב התביעה – **כניסה לתוקף ספטמבר 2025**:

המצב כיום	המצב בעבר
כתב תביעה – כותרת 10. (13) הזמנת הנתבע לדין ערוכה לפי נוסח טופס 2 שבתוספת הראשונה או הזמנת הנתבע לדין באמצעות המצאה ישירות לעורך הדין המייצג, לפי העניין;	כתב תביעה – כותרת 10. (13) הזמנת הנתבע לדין ערוכה לפי נוסח טופס 2 שבתוספת הראשונה אלא אם כן מדובר בהמצאה ישירות לעורך דין;

בעבר, הייתה רק דרך אחת להזמנה לדין – לפי טופס 2 שבתוספת הראשונה.

כיום קיימות שתי דרכים תקפות להזמנה לדין:

1. הזמנה לדין לפי טופס 2 – כפי שהיה בעבר.
2. הזמנה לדין בעת המצאה ישירות לעורך הדין – כלומר, ישנה צורה מיוחדת/מותאמת של הזמנה לדין המיועדת למצבים שבהם המצאה נעשית לעורך דין (ולא רק פטור מטופס 2).

במקום חריג לאי שימוש בטופס 2, התקנה מבהירה שיש נוסח אלטרנטיבי להזמנה לדין כאשר המסירה היא לעורך דין.

התקנה מכירה בשני נוסחים אפשריים ומסדירה את שניהם בצורה ברורה: טופס 2 (הנוסח הרגיל) ונוסח אחר המתאים להמצאה לעורך דין.

2. תקנה 20 – **בקשת רשות להתגונן בחוק ההוצאה לפועל** – **כניסה לתוקף מרץ 2025**:

המצב כיום	המצב בעבר
בקשת רשות להתגונן בחוק ההוצאה לפועל 20. (א) הועברה לבית המשפט התנגדות לבקשה לביצוע שטר או לבקשה לביצוע תביעה שהוגשה לפי חוק ההוצאה לפועל (להלן בתקנה זו – התנגדות), לא יתגונן הנתבע זולת אם קיבל בית המשפט את ההתנגדות לפי תקנה זו (להלן בתקנה זו – רשות להתגונן). (ב) בית המשפט יחליט בהתנגדות על יסוד האמור בה וחקירת המצהיר, ואולם רשאי הוא לעשות כן על יסוד האמור בה בלבד. (ג) במועד בירור ההתנגדות רשאי בית המשפט, בהסכמת בעלי הדין, לקיים את הדיון במחלוקת לגופה. (ד) בית המשפט רשאי להתנות רשות להתגונן בתנאים, לרבות בדבר מתן ערובה. (ה) ניתנה רשות להתגונן, יראו את המסמך שהגיש המשיב ככתב תביעה ואת התצהיר שהוגש בתמיכה לבקשת הרשות להתגונן ככתב הגנה. (ו) ניתנה רשות להתגונן, רשאי בית המשפט לתת כל הוראה בדבר סדרי הדיון בתובענה לרבות הוראה בדבר כתבי טענות, פלוגות והליכים נוספים שייראו סבירים או נחוצים וכן הוא רשאי להורות על קיום קדם-משפט.	בקשת רשות להתגונן בחוק ההוצאה לפועל 20. (א) נקבע בחוק ההוצאה לפועל שיש לראות הליך בבית המשפט כבקשת רשות להתגונן, לא יתגונן נתבע זולת אם ניתנה לכך רשות לפי בקשה שהגיש לפי חוק ההוצאה לפועל. (ב) בית המשפט יחליט בבקשת הרשות להתגונן על יסוד הבקשה וחקירת המצהיר, ואולם רשאי הוא לעשות כן על יסוד האמור בה בלבד. (ג) במועד בירור בקשת הרשות להתגונן רשאי בית המשפט, בהסכמת בעלי הדין, לקיים את הדיון במחלוקת לגופה. (ד) בית המשפט רשאי להתנות רשות להתגונן בתנאים, לרבות בדבר מתן ערובה. (ה) ניתנה רשות להתגונן, יראו את המסמך שהגיש המשיב ככתב תביעה ואת התצהיר שהוגש בתמיכה לבקשת הרשות להתגונן ככתב הגנה. (ו) ניתנה רשות להתגונן, רשאי בית המשפט לתת כל הוראה בדבר סדרי הדיון בתובענה לרבות הוראה בדבר כתבי טענות, פלוגות והליכים נוספים שייראו סבירים או נחוצים וכן הוא רשאי להורות על קיום קדם-משפט.

התקנה התייחסה בעבר לבקשת רשות להתגונן במקרים שבהם החוק קבע כי הליך בבית המשפט נחשב לבקשת רשות להתגונן.

הנוסח משתמש במונח "בקשה לפי חוק ההוצאה לפועל", והתייחס לכל מצב שבו חייב מגיש בקשה שמכוחה נדרשת רשות להתגונן במסגרת הליך שהועבר מביצוע בלשכה לבית המשפט.

התקנה עודכנה כך שהנוסח כיום אינו מדבר עוד על "בקשה לרשות להתגונן", אלא על "התנגדות לבקשה לביצוע שטר או התנגדות לבקשה לביצוע תביעה לפי חוק ההוצאה לפועל".

כלומר – התקנה הותאמה למונחים שמופיעים בפועל בהליכי הוצאה לפועל: החייב אינו מגיש "בקשה לרשות להתגונן", אלא התנגדות לבקשה לביצוע.

העקרונות כיום:

- לא ניתן להתגונן אלא אם בית המשפט קיבל את ההתנגדות – כלומר, נתן רשות להתגונן.
- בית המשפט דן בהתנגדות באותה מתכונת שהייתה בעבר – על בסיס הכתובים וחקירת המצהיר.
- עדיין יש אפשרות לדון בתביעה לגופה כבר במסגרת ההתנגדות.
- עדיין יש סמכות להתנות רשות להתגונן בתנאים.
- עדיין המסמכים הופכים לכתב תביעה וכתב הגנה עם קבלת ההתנגדות.
- עדיין לבית המשפט סמכות לתת הוראות בדבר סדרי דין ואף לקיים קדם משפט.

המצב כיום	המצב בעבר
קבלת מסמך לרישום 33. (א) מועד ההגשה של מסמך לבית המשפט, לכל עניין, יהיה המועד שבו הוגש לבית המשפט, ובלבד שהוא התקבל לרישום. (ב) מזכיר משפטי או מזכירות בית המשפט תקבל מסמך לרישום, ובלבד שמתקיימות בו תקנות 9(ג) ו-10(ד), 12, 15(א)3 ו-18(ב), 134(א)1 ו-140(א)3 – לעניין מספר העמודים בלבד, 170א או הוראות בית המשפט שעניינן הוראות צורניות וטכניות לגבי אופן הגשת כתב בי-דין; מזכיר משפטי או המזכירות תשלח הודעה על כל מסמך שלא התקבל לרישום. (ג) לא התקבל המסמך לרישום, יראו אותו כאילו לא הוגש מלכתחילה, ואולם יהיה ניתן לתקן את הפגם עד היום האחרון להגשתו או בתוך שבעה ימים מהמועד שלא קובל, לפי המאוחר; על אף הוראות תקנה 179(ב), לעניין תקנה זו – תקופת הפגרה תבוא במניין הימים. (ד) על אף האמור בתקנת משנה (ג), אם המסמך המוגש הוא כתב התביעה ואי-קבלתו עלולה להביא להתיישנות התביעה או אחת מעילותיה, יראו את המסמך כאילו התקבל, ובלבד שהתובע תיקן את הפגם בתוך שבעה ימים מהמועד שלא קובל. (ה) הרואה את עצמו נפגע מאי-הקבלה לרישום של המסמך, רשאי בתוך שבעה ימים ממועד קבלת ההודעה על אי-הקבלה לרישום, לבקש כי העניין יועבר לעיונו ולהכרעתו של שופט, שנשיא בית המשפט ימנה לעניין זה; השופט רשאי להחליט בפנייה על יסוד טענות הפונה בלבד, בלא צורך בקיום דיון; על אף האמור, בבית המשפט העליון רשאי הנשיא להסמיק שופט בית משפט שלום המכהן בבית משפט זה לעיון ולהכרעה בעניין כאמור, בין שנקבע שופט שידון בתיק ובין שטרם נקבע. (ו) אין לעורר טענה כי לא היה מקום לקבל מלכתחילה מסמך שהתקבל, ואולם אין בכך כדי לרפא את הפגם או למנוע העלאת טענות לעצם קיומו.	קבלת מסמך לרישום 33. (א) מזכיר משפטי לא יקבל מסמך שאינו ממלא אחר דרישה הקבועה בתקנות אלה או אחר הוראות בית המשפט, ויפרט בכתב את הטעמים לכך תוך הפניה לתקנה או להחלטה שלא מולאה; סמכות המזכיר המשפטי לא תחול על בקשה לסעד זמני או לביטולו, בקשה לעיכוב הליכים או לעיכוב ביצוע החלטה, בקשה לגביית עדות מוקדמת והתשובות לבקשות אלה, הליך לפי החוק למניעת אלימות במשפחה, התשנ"א-1991, ובקשה לצו למניעת הטרדה מאיימת לפי חוק מניעת הטרדה מאיימת, התשס"ב-2001. (ב) אם טרם חלף המועד להגשת מסמך, ניתן לתקן את הפגם בתוך פרק הזמן שנותר להגשה; הוגש כתב הגנה, כתב תשובה, תביעה שכנגד, הודעת צד שלישי, בקשת רשות ערעור וערעור ולא קובל על ידי המזכיר המשפטי, יהיה ניתן לתקן את הפגם בתוך שבעה ימים מהמועד שלא קובל או עד היום האחרון להגשתו, לפי המאוחר. (ג) על אף האמור בתקנת משנה (א) ו-(ב), אם בעל דין בלתי מיוצג, יפרט המזכיר המשפטי גם את הפעולות שבהן נדרש בעל הדין לנקוט כדי לרפא את הפגם. (ד) הרואה את עצמו נפגע מהנחיה, הודעה או כל פעולה אחרת של מזכיר משפטי לרבות אי-קבלתו של מסמך רשאי בתוך ארבעה עשר ימים ממועד קבלת ההודעה לדרוש כי העניין יועבר לעיונו ולהכרעתו של השופט הדן בתיק; טרם נקבע שופט שידון בתיק, יועבר העניין לעיונו ולהכרעתו של שופט בבית המשפט שנשיא בית המשפט ימנה לעניין זה; השופט רשאי להחליט בפנייה על יסוד טענות הפונה בלבד, בלא צורך בקיום דיון; על אף האמור, בבית המשפט העליון רשאי הנשיא להסמיק שופט בית משפט שלום המכהן בבית משפט זה לעיון ולהכרעה בעניין כאמור, בין אם נקבע שופט שידון בתיק ובין אם טרם נקבע. (ה) מועד ההגשה של מסמך לבית המשפט, לכל עניין, יהיה המועד שבו הוגש לבית המשפט, ובלבד שקבלתו אושרה; מסמך שלא אושרה קבלתו רואים אותו כאילו לא הוגש מלכתחילה, למעט אם המסמך המוגש הוא כתב תביעה ואי-קבלתו עלולה להביא להתיישנות התביעה או אחת מעילותיה, ובלבד שהתובע תיקן את הפגם בתוך שבעה ימים מהיום שלא אושרה קבלתו. (ו) אין לעורר טענה כי לא היה מקום לקבל מלכתחילה מסמך שהתקבל, ואולם אין בכך כדי לרפא את הפגם או למנוע העלאת טענות לעצם קיומו.

התקנה הקודמת עסקה במכלול נרחב של נושאים הקשורים לקבלת מסמך לרישום במזכירות, ונתנה סמכות רחבה למזכיר המשפטי לסרב לקבל מסמך שאינו עומד בדרישות התקנות או בהחלטת בית המשפט.

התקנה החדשה פשוטה, מצומצמת וממוקדת יותר, ומתבססת על תפיסה ברורה: מזכירות בית המשפט חייבת לקבל מסמך לרישום, אלא אם אינו עומד בדרישות צורניות המוגדרות בתקנות. היא מבטלת את הסמכות הרחבה שהייתה למזכיר המשפטי בעבר.

יש לשים לב, מיום 07.09.2025 עד יום 31.12.2025 הסמכות נתונה בידי מזכירות בית המשפט וגם בידי המזכיר המשפטי.
החל מיום 01.01.2026 תפקידו של המזכיר המשפטי מבוטל.

עיקרי הנוסח החדש:

- חידוד עיקרון מועד ההגשה: מועד ההגשה = יום ההגשה בפועל, ובלבד שהמסמך התקבל לרישום.
- צמצום משמעותי של עילות אי-הקבלה: כיום הסירוב לקבל מסמך אפשרי רק אם הוא מפר את התקנות הצורניות המצוינות מפורשות וכן הוראות בית המשפט לגבי דרישות צורניות וטכניות בלבד.
- מזכיר משפטי אינו רשאי עוד להתערב בתוכן המסמך או בנימוקים המשפטיים.
- הודעה על אי-קבלה: חובה על המזכירות להודיע על כל מסמך שלא נתקבל לרישום.
- משמעות אי-הקבלה: מסמך שלא התקבל = כאילו לא הוגש.
- אך ניתן לתקן בתוך 7 ימים או עד סוף מועד ההגשה (לפי המאוחר), בניגוד לעבר – ימי הפגרה נספרים.
- הגנת ההתיישנות לכתב תביעה: אם הדחייה עלולה לגרום להתיישנות – המסמך ייחשב כהוגש במועד, בתנאי תיקון תוך 7 ימים.
- ערעור על אי-הקבלה: המועד צומצם ל-7 ימים (בעבר היו 14).
- שמירת הסעיף בדבר קבלת מסמך פגום: עדיין לא ניתן לטעון "לא היה מקום לקבל את המסמך", אך הפגם עצמו אינו נרפא.

תקנה 6 – הגדרות – כניסה לתוקף ינואר 2026:

המצב כיום	המצב בעבר
ההגדרה נמחקה.	הגדרות 6. בתקנות אלה – "מזכיר משפטי" – עורך דין שהסמך נשיא בית המשפט בהסכמת מנהל בתי המשפט בכפוף להוראות כל דין;

הגדרת "מזכיר משפטי" תמחק מסעיף ההגדרות: מזכיר משפטי הוא עורך דין שתפקידו לוודא שמסמכים המוגשים לבית המשפט עומדים בדרישות הצורניות הקבועות בתקנות. לאחר התיקון – מזכירות בית המשפט תבדוק את המסמכים המוגשים בהיבטים טכניים וצורניים.

4. תקנה 37(א) – הגדרת הממונה – כניסה לתוקף מרץ 2025:

המצב כיום	המצב בעבר
פגישת מהו"ת 37. (א) בתקנה זו – "ממונה" – שופט או רשם, שנשיא בית המשפט הסמיך אותו לממונה מטעמו לנושא פגישת מהו"ת ומנגנון חלופי ליישוב סכסוך או עורך דין בהנהלת בתי המשפט שיחידת הגישור הסמיכה אותו לאחר שעבר הכשרה מתאימה;	פגישת מהו"ת 37. (א) בתקנה זו – "ממונה" – עורך דין ביחידת הגישור, שופט או רשם, שנשיא בית המשפט הסמיך אותו לממונה מטעמו לנושא פגישת מהו"ת ומנגנון חלופי ליישוב סכסוך;

בנוסח הישן :

מי יכול היה להיות "ממונה"? שופט, רשם, עורך דין ביחידת הגישור של בתי המשפט.
מי הסמיך? הנשיא של בית המשפט היה הגוף היחיד שבסמכותו להסמיך ממונה.

בעקבות תיקון התקנות :

- מעגל הממונים התרחב – המערכת יכולה למנות יותר עורכי דין מוסמכים, מה שמגדיל את זמינות פגישות המהו"ת ומפחית עומסים.
- ההסמכה הפכה מקצועית יותר – יחידת הגישור, הגוף שמנהל את התחום, היא זו שמחליטה מי מתאים.
- דרישת הכשרה מעגנת מקצועיות – מגבירה סטנדרט אחיד ואיכותי של פגישות מהו"ת.
- שופטים ורשמים נותרו חלק מהסמכות – כבעבר, הם ממשיכים להיות מוסמכים על ידי נשיא בית המשפט.

5. תקנה 61 – מועד ואופן קיום קדם משפט – כניסה לתוקף מרץ 2025 :

המצב כיום	המצב בעבר
מועד ואופן קיום ישיבת קדם-משפט 61. (א) ישיבת קדם-המשפט תיקבע לאחר שהוגש כתב הטענות האחרון. (ב) בית המשפט רשאי להורות שבעלי הדין יתייצבו בעצמם; אם בעל הדין הוא תאגיד, רשות מקומית או המדינה – רשאי בית המשפט להורות על התייצבות נציג הבקיא בפרטי ההליך, ככל שיידרש. (ג) בית המשפט רשאי לקיים ישיבת קדם-משפט גם בהיוועדות חזותית, בשיחת ועידה או בכל אמצעי טכנולוגי אחר; בהליך שבו בעל דין איננו מיוצג בידי עורך דין, רשאי בית המשפט לקיים ישיבת קדם-משפט כאמור בהסכמתו בלבד. (11) על אף האמור בתקנת משנה (ג), ישיבת קדם-משפט בהליך דיון מהיר למעט דיון לפי תקנה 81א, בתובענה לפיצויים בשל נזק גוף, למעט תביעה שעניינה רשלנות רפואית, ובתובענה שעילתה בחוק הפיצויים לנפגעי תאונות דרכים, תתקיים בהיוועדות חזותית, אלא אם כן החליט בית המשפט, מיוזמתו או בעקבות פניית בעל דין, שישבה בנוכחות הצדדים נדרשת בנסיבות העניין; ההחלטה בדבר קיום ישיבה בנוכחות הצדדים תינתן זמן מספיק לפני מועד הדיון; בהליך שבו בעל דין אינו מיוצג בידי עורך דין, רשאי בית המשפט לקיים ישיבת קדם-משפט כאמור בתקנת משנה (ג) בהסכמתו בלבד. (22) יובהר כי על ישיבת קדם-משפט בהיוועדות חזותית חל סעיף 70 לחוק, ובכלל זה איסור צילום והקלטה של הדיון, זולת אם בית המשפט הורה אחרת, ותקנה 72 תחול בשינויים המחויבים. (33) פנייה בעניין אופן קיום ישיבת קדם-משפט בהיוועדות חזותית או בנוכחות הצדדים תוגש לפי תקנה 55. (ד) דין אי-התייצבות בישיבת קדם-המשפט כדין אי-התייצבות בדיון.	מועד ואופן קיום ישיבת קדם-משפט 61. (א) ישיבת קדם-המשפט תיקבע לאחר שהוגש כתב הטענות האחרון. (ב) בית המשפט רשאי להורות שבעלי הדין יתייצבו בעצמם; אם בעל הדין הוא תאגיד, רשות מקומית או המדינה – רשאי בית המשפט להורות על התייצבות נציג הבקיא בפרטי ההליך, ככל שיידרש. (ג) בית המשפט רשאי לקיים ישיבת קדם-משפט גם בהיוועדות חזותית, בשיחת ועידה או בכל אמצעי טכנולוגי אחר; בהליך שבו בעל דין איננו מיוצג בידי עורך דין, רשאי בית המשפט לקיים ישיבת קדם-משפט כאמור בהסכמתו בלבד. (ד) דין אי-התייצבות בישיבת קדם-המשפט כדין אי-התייצבות בדיון.

ככלל, ישיבת קדם משפט תתקיים בנוכחות הצדדים, אך בית המשפט רשאי לקיים ישיבת קדם משפט בהיוועדות חזותית.

החידוש הגדול נמצא בתקנה 61(ג) – קיום ישיבת קדם משפט בהיוועדות חזותית כאשר מדובר בתביעות –

- תובענה בדיון מהיר (למעט תביעות רכב)
- תובענה פיצוי בגין נזקי גוף (למעט רשלנות רפואית)
- תובענה לפי חוק הפל"ד

הכלל: קדם המשפט יתקיים בהיוועדות חזותית בלבד.
החריג: בית המשפט רשאי לקיים ישיבת קדם משפט בנוכחות הצדדים אם שוכנע שיש לכך צורך – מיוזמתו או בעקבות בקשת צד. ההחלטה על שינוי אופן קיום הישיבה תינתן מבעוד מועד, זמן סביר לפני הדיון.
כל פנייה לשינוי אופן קיום קדם-משפט תוגש לפי תקנה 55.
אם בעל דין אינו מיוצג – חייבת הסכמתו כדי לקיים את הישיבה בהיוועדות חזותית (כמו בנוסח הישן).

*****בתביעות רכב בדיון מהיר בעלי הדין לרוב מציגים את ראיותיהם כבר בקדם המשפט ולכן בתביעות מסוג זה קדם המשפט יתקיים בנוכחות הצדדים.**

הוראות איסור פרסום (לפי סעיף 70 לחוק בתי המשפט) יחולו גם על קדם משפט בהיוועדות חזותית.

6. תקנה 78(א) – דיון מהיר – **כניסה לתוקף מרץ 2025:**

המצב בעבר	המצב כיום
תחולת ההוראות 78. (א) פרק זה יחול על תביעה, באחד ממקרים אלה: (1) תביעה שסכומה או שווי נושאה אינו עולה על 75,000 שקלים חדשים, זולת כל אלה: (א) תביעה שהוגשה בקשה לאשרה כתובענה ייצוגית; (ב) תביעה שעילתה בחוק פיצויים לנפגעי תאונות דרכים, התשל"ה-1975; (2) תביעה לפינוי מושכר.	תחולת ההוראות 78. (א) פרק זה יחול על תביעה, באחד ממקרים אלה: (1) תביעה שסכומה או שווי נושאה אינו עולה על 75,000 שקלים חדשים, זולת כל אלה: (א) תביעה שהוגשה בקשה לאשרה כתובענה ייצוגית; (ב) תביעה שעילתה בחוק פיצויים לנפגעי תאונות דרכים, התשל"ה-1975; (ג) תובענה לפיצויים בשל נזק גוף, ובכלל זה תביעות לפי פוליסת ביטוח; (2) תביעה לפינוי מושכר.

בנוסח הישן נקבע כי פרק הדיון המהיר חל על תביעה שסכומה עד 75,000 ₪, למעט: תובענה ייצוגית, תביעת תאונות דרכים לפי חוק הפל"ד, תביעה לפינוי מושכר (מכל סכום).
כלומר – כל תביעה עד 75,000 ₪ נכנסה למסלול דיון מהיר, למעט תביעות ייצוגיות ותאונות דרכים.

כיום: כל תביעה נזיקית לפיצוי בגין נזק גוף – לא תתברר בהליך דיון מהיר, גם אם סכום התביעה נמוך מ-75,000 ₪.
תביעות אלה יתבררו במסלול רגיל או במסלול אחר המתאים להן.

תביעות פינוי מושכר – ממשיכות להיות חלק מהדיון המהיר גם כיום.
תביעות כספיות פשוטות, **כולל נזקי פח** (ללא נזקי גוף) – עדיין נכנסות למסלול הדיון המהיר.

7. תקנה 161(א) – דרכי המצאה ומועדיה (המצאה אלקטרונית) – **כניסה לתוקף מרץ 2025**:

המצב כיום	המצב בעבר
דרכי המצאה ומועדיה 161. אלה הן דרכי ההמצאה ומועדיה: (1) המצאה אלקטרונית – (א) המצאה אלקטרונית של מסמך אלקטרוני מבית המשפט לנמען תהיה באמצעות משלוח הודעה אלקטרונית לכתובת הדואר האלקטרוני שהוא ציין בכותרת כתב טענותיו ואם היתה זו כתובת דואר אלקטרוני מאובטחת, יכול שתהיה אף באמצעות משלוח המסמך האלקטרוני עצמו; ואולם, אם הנמען מיוצג על ידי משרד עורכי דין שכתובת דואר אלקטרוני שלו שמורה במערכת נט המשפט, משלוח הודעה אלקטרונית או המסמך האלקטרוני כאמור, המצאה תיעשה לכתובת זו; אם הנמען אינו מיוצג בידי עורך דין, המצאה כאמור יכולה להיות גם באמצעות משלוח הודעה אלקטרונית לטלפון הנייד שהנמען ציין בכותרת כתב טענותיו;	דרכי המצאה ומועדיה 161. אלה הן דרכי ההמצאה ומועדיה: (1) המצאה אלקטרונית – (א) המצאה אלקטרונית של מסמך אלקטרוני מבית המשפט לנמען תהיה באמצעות משלוח הודעה אלקטרונית לכתובת הדואר האלקטרוני שהוא ציין בכותרת כתב טענותיו ואם היתה זו כתובת דואר אלקטרוני מאובטחת, יכול שתהיה אף באמצעות משלוח המסמך האלקטרוני עצמו; ואולם, אם הנמען אינו מיוצג בידי עורך דין, המצאה כאמור יכולה להיות גם באמצעות משלוח הודעה אלקטרונית לטלפון הנייד שהנמען ציין בכותרת כתב טענותיו;

מאפיין מרכזי בנוסח הישן: ההמצאה לעורך דין הייתה נעשית לפי הכתובת שהעורך הדין כתב בעצמו בכתב טענותיו.

לא הייתה התייחסות לכתובת דוא"ל רשומה מראש במערכת נט המשפט.

ההמצאה לעורכי דין – לפי הכתובת הרשומה בנט המשפט ולא בהכרח לפי הכתובת שהמייצג מציין בכתב הטענות.

האחריות של משרד עורכי הדין לדאוג לכך שכתובת הדוא"ל הרשמית במערכת תהיה עדכנית – אחרת המצאות יכולות להיחשב תקפות גם אם לא התקבלו בפועל.

המערכת נהייתה אוטומטית ומדויקת יותר שכן היא משתמשת בנתונים ממאגר רשמי, דבר שמצמצם מחלוקות דיוניות.

ההסדר לגבי בלתי מיוצגים – ללא שינוי. עדיין ניתן להמציא באמצעות הודעה לטלפון הנייד.

חוק שיפוט בתי דין רבניים (נישואין וגירושין), התשי"ג-1953

סעיף 3 – שיפוט אגב גירושין – **כניסה לתוקף נובמבר 2025**:

המצב כיום	המצב בעבר
שיפוט אגב גירושין 3. הוגשה לבית דין רבני תביעת גירושין בין יהודים, אם על ידי האשה ואם על ידי האיש, יהא לבית דין רבני שיפוט יחודי בכל ענין הכרוך בתביעת הגירושין, לרבות מזונות לאישה, מזונות לילדי הזוג והשבה של הוצאות מזונות לילדי הזוג שהוציא אחד ההורים, להורה השני; בסעיף זה, "מזונות לילדי הזוג" – כלל ענייני צורכיהם הכלכליים של ילדי הזוג, ובכלל זה הוצאות למדורס, לחינוכם ולרפואתם, בעבר ועד הגיעם לגיל שבו ההורים אינם מחויבים במזונותיהם לפי כל דין לרבות הלכה פסוקה.	שיפוט אגב גירושין 3. הוגשה לבית דין רבני תביעת גירושין בין יהודים, אם על ידי האשה ואם על ידי האיש, יהא לבית דין רבני שיפוט יחודי בכל ענין הכרוך בתביעת הגירושין, לרבות מזונות לאשה ולילדי הזוג.

הנוסח הישן לא הגדיר מה כוללים "מזונות הילדים".
הנוסח הישן לא כלל את נושא השבת הוצאות מזונות ששילם אחד ההורים.

נוספה סמכות לבית הדין הרבני לדון בהשבת הוצאות מזונות.
כלומר, אם הורה אחד נשא לבדו בהוצאות מזונות הילדים – הוא יכול לדרוש מההורה השני החזר, ובית הדין מוסמך לדון בכך כחלק מהכריכה.
זהו חידוש משמעותי שלא הופיע בנוסח הישן.

נוספה הגדרה משפטית מפורטת ל"מזונות ילדים".
הגדרה זו מכסה מדור (דיור ושכירות), חינוך, רפואה, כלל הצרכים הכלכליים, הוצאות עבר, הוצאות עד תום גיל החיוב המשפטי/הלכתי.

החוק כיום קובע מפורשות שהמושג "מזונות ילדים" אינו רק מזון בסיסי,
אלא כולל את כל סל הצרכים של הילדים – דבר שהיה בעבר מקור למחלוקות בפסיקה.

חוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984

1. סעיף 37(ב)(4) – הרכב בית משפט מחוזי – **כניסה לתוקף נובמבר 2025**:

המצב כיום	המצב בעבר
ההרכב [15/ב] 37. (א) בענינים אלה ידון בית משפט מחוזי בשלושה: [...] (ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), בענינים הבאים ידון בית משפט מחוזי בשופט אחד, אם לא הורה נשיא בית המשפט או סגנו, לבקשת בעל דין ולאחר שנתן לבעלי הדין הזדמנות לטעון את טענותיהם לעניין זה, או ביוזמתו, לעניין מסוים, כי יידון בשלושה: [...] (4) ערעורים על פסקי דין של בתי משפט שלום ושל שופטי תעבורה, לענין העבירות המפורטות בסעיף 25(א) לפקודת התעבורה [נוסח חדש], שאינן פשעים, או לעניין הפרות תעבורה מינהליות כאמור באותו סעיף, ולמעט לענין עבירה לפי סעיף 64 לפקודה האמורה;	ההרכב [15/ב] 37. (א) בענינים אלה ידון בית משפט מחוזי בשלושה: [...] (ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), בענינים הבאים ידון בית משפט מחוזי בשופט אחד, אם לא הורה נשיא בית המשפט או סגנו, לבקשת בעל דין ולאחר שנתן לבעלי הדין הזדמנות לטעון את טענותיהם לעניין זה, או ביוזמתו, לעניין מסוים, כי יידון בשלושה: [...] (4) ערעורים על פסקי דין של בתי משפט שלום ושל שופטי תעבורה, לענין העבירות המפורטות בסעיף 25(א) לפקודת התעבורה [נוסח חדש], שאינן פשעים, ולמעט לענין עבירה לפי סעיף 64 לפקודה האמורה;

בעבר – רשימת ההליכים הבאים הייתה נידונה בפני מותב יחיד:

1. ערעורים על פסקי דין של בתי משפט שלום ושופטי תעבורה;
2. בענייני העבירות המפורטות בסעיף 25(א) לפקודת התעבורה שהן אינן פשעים (למעט עבירה לפי סעיף 64 לפקודה).

כיום לאחר התיקון – בנוסף להליכים מעלה, **גם הליכים הקשורים להפרות תעבורה מינהליות יידונו בהרכב של שופט אחד.**

2. סעיף 55 – סמכות בית משפט לעניינים מקומיים – **כניסה לתוקף נובמבר 2025:**

המצב כיום	המצב בעבר
הסמכות [ב/29ג] 55. (א) בית משפט לעניינים מקומיים ידון בעבירות לפי פקודת העיריות, פקודת המועצות המקומיות, וחוק התכנון והבניה, התשכ"ה-1965, ולפי תקנות, צווים וחוקי עזר על פיהם, וכן בעבירות לפי החיקוקים המנויים בתוספת השלישית, לרבות תקנות, צווים וחוקי עזר על פיהם. (1א) בית משפט לעניינים מקומיים ידון בערעורים על החלטה סופית של בית דין לתעבורה, או על החלטה אחרת של בית דין כאמור אם ניתנה לכך רשות מאת שופט של בית משפט לעניינים מקומיים, בעניין קנס בשל הפרת תעבורה שהטיל מפקח שהוא פקח או עובד רשות מקומית, כאמור בסעיף 24(ג) לחוק הפרות תעבורה מינהליות, התשפ"ד-2024. (ב) שר המשפטים, באישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, רשאי לשנות בצו את התוספת השלישית. (ג) כל חיקוק שבו ניתנה סמכות לבית משפט עירוני ייקרא כאילו הסמכות ניתנה לבית משפט לעניינים מקומיים.	הסמכות [ב/29ג] 55. (א) בית משפט לעניינים מקומיים ידון בעבירות לפי פקודת העיריות, פקודת המועצות המקומיות, וחוק התכנון והבניה, התשכ"ה-1965, ולפי תקנות, צווים וחוקי עזר על פיהם, וכן בעבירות לפי החיקוקים המנויים בתוספת השלישית, לרבות תקנות, צווים וחוקי עזר על פיהם. (ב) שר המשפטים, באישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, רשאי לשנות בצו את התוספת השלישית. (ג) כל חיקוק שבו ניתנה סמכות לבית משפט עירוני ייקרא כאילו הסמכות ניתנה לבית משפט לעניינים מקומיים.

בעבר – בית המשפט לעניינים מקומיים היה מוסמך לדון ב:

1. עבירות לפי פקודת העיריות ופקודת המועצות המקומיות;
2. עבירות לפי חוק התכנון והבניה;
3. עבירות לפי חיקוקים בתוספת השלישית (כגון חניה, רישוי עסקים ועוד)

כיום – בנוסף להליכים מעלה, בית המשפט לעניינים מקומיים מוסמך לדון גם **בערעורים על החלטות בית דין לתעבורה בהליך מנהלי חדש שנוגע לקנסות בשל הפרות תעבורה מינהליות.**

העבירות יידונו בבית הדין לתעבורה, והערעור עליהן יוגש לבית המשפט לעניינים מקומיים. הערעור יתאפשר ב-2 מקרים:

1. החלטה סופית של בית דין לתעבורה – ערעור **בזכות** לבית משפט לעניינים מקומיים;
2. החלטה אחרת – ערעור **ברשות** לבית משפט לעניינים מקומיים.

השינוי נועד להתאים את החוק החדש: **חוק הפרות תעבורה מינהליות, התשפ"ד-2024**, שהקים מסלול חדש של אכיפה מנהלית בתחום התעבורה.

מטרת חוק זה הינה להסמיך פקח/עובד רשות מקומית לאכוף עבירות תעבורה קלות כגון אי ציות לתמרורים, נהיגה והחזקה של רכב ללא רישיון בתוקף וכיו"ב – אשר היו בעבר בסמכות אכיפה מכוח פקודת התעבורה.